

Reuzenstranding van verse (levende) wijde mantels *Aequipecten opercularis* (L., 1758) te De Panne op 8 en 9 november 1999

René Billiau

Op 8 november 1999 ging de wandeling langs het strand te De Panne vanaf "De Rampe" (daar waar de bootjes van de Panne in zee worden getrokken) naar de Franse grens. Relatief hevige winden van de voorbije dagen hadden heel wat materiaal in de vloedlijn geworpen o.a. zeepaddestoel *Rhizostoma pulmo*, halfgeknotte strandschelp *Spisula subtruncata*, Amerikaanse zwaardschede *Ensis directus*, Zee-egel *Psammechinus miliaris*, witte dunschaal *Abra alba*, Amerikaanse boormossel *Petricola pholadiformis*, fluwelen zwemkrab *Macropipus puber*, Noordzeekrab *Cancer pagurus*, breedpootkrab *Portumnus latipes*, slibanemoon *Sagartia troglodytes*, zeeklit-skeleten *Echinocardium cordatum*, wulk met operculum *Buccinum undatum*, strandkrab *Carcinus maenas*, gewone zwemkrab *Liocarcinus holsatus*, grijze zwemkrab *Liocarcinus vernalis*, tapijtschelp *Venerupis senegalensis*, muiltje *Crepidula fornicata*, mossel *Mytilus edulis* en enkele turfblokken met witte boormossel *Barnea candida*.

Even voorbij het "Visserdorp", begin van het Westhoekreservaat, lagen er enkele wijde mantels (*Aequipecten opercularis*). Wat verder lagen er nog. Vanaf dan ben ik gericht gaan zoeken en tellen. De totale oogst was 93 wijde mantels. Daarvan waren er 40 levend. Wanneer ik zo'n wijde mantel in het water legde en verstoorde begonnen die actief te zwemmen. 51 waren er met vleesresten en slechts 2 losse kleppen werden er gevonden. Het tij kwam verder en verder en ik moest mijn zoeken staken.

9 november 1999 ging ik opnieuw op zoek. De zoektocht ging vanaf de Rampe tot aan de Franse grens. Ik was zeker dat heel wat wijde mantels de vorige dag niet geteld waren, daar het tij opkwam.

Opnieuw werden de eerste exemplaren van de wijde mantel gevonden even voorbij het vissersdorp. In het totaal vond ik er 268, waarvan er 50 levend waren, 216 met vleesresten en slechts 2 losse kleppen.

Op die twee dagen vond ik 361 wijde mantels, waarvan 90 levend, 267 met vleesresten en 4 losse kleppen.

Wij mogen er vanuit gaan dat alle wijde mantels van dezelfde stranding komen. Waarschijnlijk komen ze ook van dezelfde locatie in zee. Want alle wijde mantels werden gevonden tussen "Het Visserdorp" en de Franse grens. Bij het zoeken naar wijde mantels tot aan Bray-Dunes (Frankrijk) werden er maar 15 exemplaren gevonden. Deze zijn niet in de tabel en totalen opgenomen.

Volgens (Vanhaelen, 1995) hebben alle verse strandingen plaats in de periode oktober-maart, vooral bij vriesweer en na hevige winterstormen. Deze stranding wijkt **daar** enigszins vanaf er was vooraf geen zware storm en van vrieskou was er ook **geen** sprake.

Afmetingen

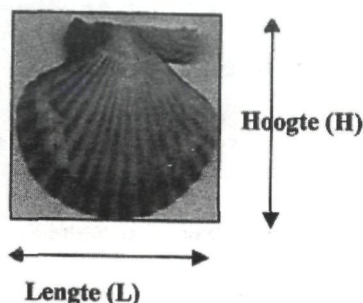

Fig. 1

Het grote werk begon bij het meten van hoogte (van slotband tot onderrand) en **lengte** (bolle rand tot overstaande bolle rand). (Zie figuur 1)

1. Er waren 17 schelpen waarvan de hoogte groter is dan de lengte (grootste verschil $L - H = -1,4$ mm).
7 waarvan de hoogte gelijk is aan de lengte $L - H = 0$ mm
Voor de rest is de hoogte kleiner dan de lengte (grootste verschil $L - H = 7,4$ mm)
2. Wijde mantel met kleinste hoogte 20,5 mm (lengte van deze schelp 21,6 mm)
Wijde mantel met grootste hoogte 34,4 mm (lengte van deze schelp 37,2 mm)
3. Wijde mantel met kleinste lengte 20,4 mm (hoogte van deze schelp 20,6 mm)
Wijde mantel met grootste lengte 37,2 mm (hoogte van deze schelp 34,4 mm)
4. Gemiddelde hoogte: 27,5 mm
Gemiddelde lengte: 28,9 mm
Gemiddelde ($L - H$): 1,4 mm
5. Alle gemeten wijde mantels heb ik in een tabel doorgestuurd naar het "historisch archief".

Begroeiing

Van alle wijde mantels zijn er 144 doubletten zonder enige begroeiing of dragen sporen van de fijne vliescelpoliep *Electra pilosa*. Vier zijn begroeid met de driekantige kalkkokerworm *Potamoceros triqueter*, 166 zijn begroeid met zeepokken het gaat hier om de gekartelde zeepok *Balanus crenatus* of de sterrenpok *Elminius modestus*. Vijf zijn bezet met het muiltje *Crepidula fornicata* en drie zijn zowel met zeepokken als met muiltjes begroeid.

Kleurenvariaties en patronen

Daarvoor verwijs ik naar (Vanhaelen, 1995), zij heeft die moeilijke klus met brio geklaard.

Verder verwijs ik naar de foto die ik van enkele exemplaren heb gemaakt. (fig.2.)

Op de vierde rij zie je enkele begroeiingen en op de zesde rij 5 met het patroon 'lineata'. Daarvan werden er 36 gevonden.

Hier zou het artikel een einde krijgen maar er is een vervolg. Het succes vroeg naar meer. Vandaar een zoektocht op maandag 15 november 1999. Opnieuw ging van "De Rampe" naar de Franse grens.

In het totaal werden er 21 exemplaren wijde mantels gevonden. Daarvan waren er 11 levend; 8 met vleesresten en 2 losse kleppen.

Tien waren er begroeid met zeepokken, tien zonder begroeiing en 1 met zeepokken en muiltjes.

Summary

A mass stranding of young specimens of the queen scallop *Chlamys opercularis* (L., 1758) on 8 and 9 November 1999 is recorded from the beach of De Panne.

Literatuur

Vanhaelen, M.Th., 1995. Spectaculaire stranding van verse wijde-mantelschelpen *Aequipecten opercularis* (L., 1758) te Bray-Dunes op 21 januari 1995. De Strandvlo, (15):

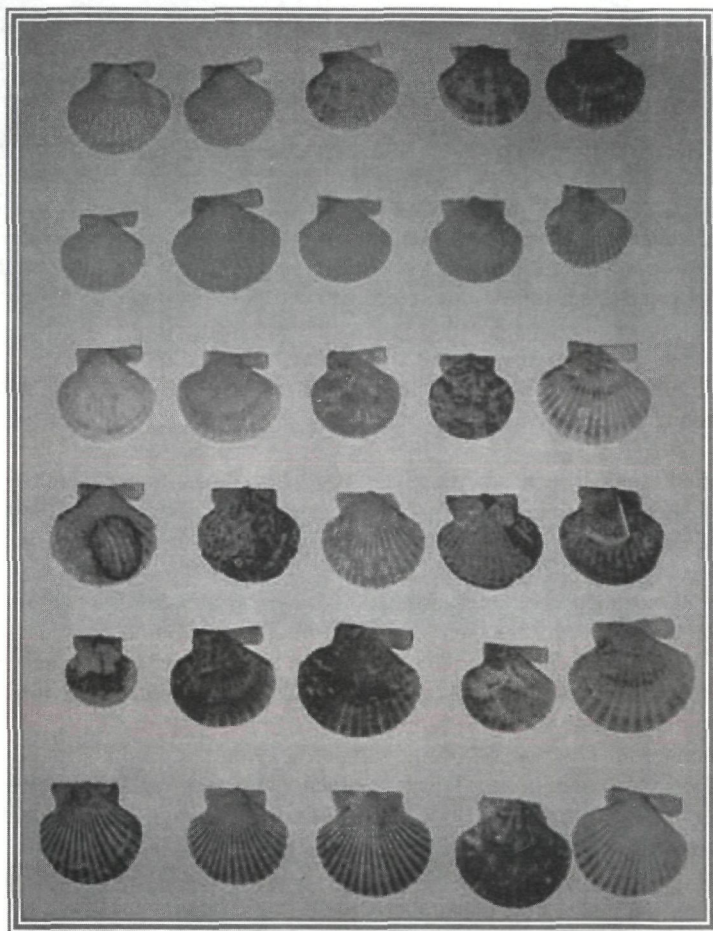

Fig. 2: kleurvarianties en patronen

**Westhoeklaan 13
8660 De Panne**